Hvaða bækur hafa fylgt þér lengst,
þú hefur lesið oftast eða haft mest áhrif á þig?

Munurinn á skólagöngu og menntun

Martin Ingi Sigurðsson
prófessor og yfirlæknir í svæfinga- og gjörgæslulækningum

Eftir að hafa einu sinni sem oftar verið rekinn á gat í umræðu um smáatriði úr sögu læknisfræðinnar var mér sagt af góðum kollega (sem var nýlega tilnefndur til bókmenntaverðlauna) að þó ég hefði farið í góða skóla væri ég ekki endilega vel menntaður.

Áskorunin að skrifa þennan pistil minnti mig enn á hve oft ég hef glutrað tækifærum til góðrar menntunar. Hverjum datt eiginlega í hug að skora á mig að skrifa hugleiðingar um bækur?

Vel menntaður yfirlæknir við svæfingadeild eina í Bandaríkjunum sagði eitt sinn að lífið hverfðist um þrjá hluti: vinnu, fjölskyldu og áhugamál. Hverju sinni væri hægt að sinna tveimur hlutum vel en þeir væru ekki endilega þeir sömu út ævina. Ég afsaka mig því með því að síðasti áratugur hefur auk vinnu farið í fjölskyldulíf og barnauppeldi og ég hef sannarlega varið mörgum gæðastundum við lestur bóka fyrir börnin mín. Ef vel er að gáð vitna ég jafnoft í barnabókmenntir og vel menntaðir læknar vitna í heimsbókmenntirnar og því er ekki úr vegi að fara yfir það helsta sem á fjörur mínar hefur rekið.

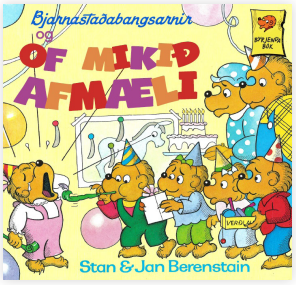
Litla gula hænan kemur fyrst til hugar. Enginn vill hjálpa aumingja hænunni að strita við að sá og þreskja kornið, hvað þá að hnoða eða baka brauðið. Ég hef endurtekið gaukað þessari bók og inntaki hennar að nemendum og samstarfsmönnum í vísindum þegar þeir furða sig á misvel orðuðum kröfum vel menntaðs fólks sem telur sig eiga að fá að uppskera ríkulega við lok vísindavinnu án þess að hafa lagt nokkuð til á meðan á stritinu stóð.

Gullbrá og birnirnir þrír eru klassískt viðfangsefni í klínískri vinnu. Mikið af starfi okkar á gjörgæslu snýst um að feta hinn gullna meðalveg – nýta úrræði okkar skynsamlega og þannig að þau gagnist sem flestum sem best, alveg eins Gullbrá sem valdi ávallt hinn gullna meðalveg þegar hún nýtti sér úrræði bangsafjölskyldunnar. „Goldilocks, guys, goldilocks“ – sagði góður gjörgæslulæknir frá Norður-Karolínu í Bandaríkjunum til að brýna hópinn þegar honum fannst einhver leggja til magn umfram gæði í meðferðarvali á gjörgæslunni.

Loks er það hin frábæra bókasería um *Bjarnastaðabangsana*. Í bókunum segir frá fjögurra manna fjölskyldu sem býr í Bangsaskógi. Húnarnir tveir (Brói og Systa) reka sig reglulega á og læra að fóta sig í lífinu undir vökulu auga Bangsamömmu. Bangsapabbi er breyskur, hann vill vel en á sjálfur erfitt með að temja sér þá góðu siði sem hjónin reyna að kenna börnunum.

Í *Bjarnastaðabangsarnir læra á peninga* misheppnast systkinunum að læra á peninga en byrja þess í stað gegndarlausa auðsöfnun sem skerðir lífsgæði fjölskyldunnar allrar. Hófsemi er einnig meginþema bókarinnar *Bjarnastaðabangsarnir heimta og heimta*.

Væntingastjórnun er oft ótrúlega mikilvæg í samræðum við sjúklinga okkar og aðstandendur þeirra. Í *Bjarnastaðarbangsarnir og of mikið sumarfrí* lætur Bangsapabbi skynsemina lönd og leið þegar hann eltir drauminn um að lifa á landsins gæðum og eyðileggur næstum sumarfríið fyrir allri fjölskyldunni. Óraunhæfar væntingar um glæsilegt afmæli enda á því að afmælisbarnið grætur ofan í afmæliskökuna í *Bjarnastaðabangsarnir og of mikið afmæli*. Þetta er gott að rifja upp þegar við sjáum glæstar upplifanir samferðamanna okkar blásnar upp á samfélagsmiðlum.

Og svo eru það samskiptin, sem við reynum alla daga að kenna börnunum en ættum oft að huga betur að sjálf. Í *Bjarnastaðabangsarnir rífast og rífast* og í *Bjarnastaðabangsarnir og vinavandamál* lærum við hvað jákvæð og uppbyggileg samskipti og tillitssemi geta komið okkur langt í lífinu. Loks kennir bókin *Bjarnastaðabangsarnir segja ósatt* að traust sem er brotið er ekki hægt að líma saman.

Fyrir næsta áratug þegar smábarnaskeiðinu er lokið í barnauppeldinu stefni ég að því að nýta mér lærdóm bókarinnar *Bjarnastaðabangsarnir og of mikið gláp*, leggja símann frá mér og taka upp fleiri góðar bækur og mennta mig loksins almennilega.

Ég skora á Sigurveigu Þórisdóttur röntgenlækni að gefa okkur innsýn í bókaheim sinn.